

MTÜ Loomuse tagasiside loomakaitseseaduse muutmise seaduse eelnõule nr 1.4-1/19

MTÜ Loomus tunnustab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi tahet muuta Loomakaitseseadust (LoKS) loomasõbralikumaks, ent peab vajalikuks tuua välja ebakõlad ja puudused.

LOOMUS
LOOMADE NIMEL

Loomade heaolu

LoKS muutmise seaduse eelnõu seletuskirjas on toodud, et muudatuste peamine eesmärk on parandada munakanade heaolu. Võiks selgelt välja tuua, milles seisneb heaolu tõus tagamaks, et tegemist ei ole puhtalt loomade heaolu pesuga. Kui minna üle intensiivselt puurispidamiselt intensiivsele mittepuurispidamisele, siis asendatakse ühed heaolu probleemid teistega. See on korduvalt välja toodud ka maaelukomisjoni protokollides. Näiline ja petlik heaolu tõstmine ei aita loomi, vaid aitab intensiivtööstusel loomi edasi ekspluateerida ning seejuures tarbijat petta.

Selleks, et üldse rääkida loomasõbralikust sammust, peaks liikuma loomatööstuse, sh munatööstuse, vähendamise suunas. Loomade pidamine intensiivtööstuses ei saa olla isegi kõige madalamate standardite järgi kuidagi eetiline ega inimlik.

Lisaks, loomade heaolu seisukohast ei ole oluline, kas need kannatused toimuvad Lätis, Leedus, Poolas, Eestis või kuskil mujal, loomad kannatavad samamoodi.

Toidujulgeolek

Seletuskirjas on välja toodud, et Eestis on munadega isevarustatuse tase küllaltki madal (alla 60%). Toidujulgeolekut ei tohiks saavutada suurema hulga munade tootmisega, vaid tarbimisharjumuste taimsemale toidule nihutamiselega. Seda enam, et äsja välja antud toitumissoovituse põhjal peaks keskmiselt süüa vähem muna kui Eestis praegu süüakse.

Värsketes riiklikes toitumissoovitustes on toodud, et soovitatakse süüa 0,5 portsjonit (1 portsjon = 1 muna, 60 g munamassi) muna päevas, st 182,5 portsjonit aastas. Statistikaameti andmetel oli 2023. aastal muna tarbimine inimese kohta 238 tk (viimase kümne aasta, st 2014-2023 keskmine on 236,5 tk aastas), st 30 % suurem kui toitumissoovitused ette näevad.

Statistikaamet tõi 2023. aasta märtsis välja, et isevarustatuse tase on köögiviljal (v.a. kartul) 38% ja puuviljal 12%, st tegelikult on meil tõsine probleem köögi- ja puuvilja isevarustusega. Seejuures on välja toodud ka, et värske köögivilja isevarustus on viimase kolme aasta jooksul aina vähenenud. Tervise Arengu Instituudi toidupäramiidi põhjal on selgelt näha, et Eesti inimene peaks oluliselt rohkem süüa köögi- ja puuvilju ning vähem loomset.

Sammud tõstmaks Eesti toidujulgeolekut peaksid lähtuma inimeste (ja teiste loomade) huvist ja heaolust, mitte tööstuse majanduslikest huvidest. Seda enam, et rahvatervis on ka julgeoleku küsimus ning seda ei saavuta läbi loomse toidu propageerimise ning taimse toidu liialt vähese tarbimise probleemi ignoreerimise.

Keskkonnamõju

Seletuskirjas on välja toodud, et puuris pidamise keeld võib kaasa tuua olulise keskkonnamõju. Sama on välja toodud ka maaelukomisjoni protokollides.

See ei tähenda, et peaks toetama kanade puuris pidamist, vaid et peaks seda tööstust üleüldse vähendama, et saaks rääkida keskkonnasõbralikust (ja ka loomasõbralikust) sammust.

Lisaks on keskkonnamõju sektsioonis välja toodud ka, et kui ettevõtjad on soovinud ehitada uusi linnalaid, ei ole ükski kohalik omavalitsus olnud nõus neid oma territooriumile lubama. See tekitab loogilise küsimuse, kuhu need uued linnalad siis ehitatakse. Kindlasti tasuks ka analüüsida seda, kuidas (ja üldse kas) seadust annab ellu viia.

Viited ja lisalugemist:

- Loomakaitseseaduse muutmise seadus eelnõude infosüsteemis:
<https://eelnoud.valitsus.ee/main/mount/docList/d5f015f8-1724-4fa4-8fc0-271d81afd285>
- Eesti riiklikud toitumise, liikumise ja uneaja soovitused. Tabelraamat:
<https://www.tai.ee/et/valjaanded/eesti-riiklikud-toitumise-liikumise-ja-uneaja-soovitused-tabelraamat>
- PM45: MUNA RESSURSS JA KASUTAMINE | Näitaja ning Periood:
https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus_pellumajandus_pellumajandussaaduste-ootmine_pellumajandussaaduste-ressurss-ja-kasutamine/PM45/table/tableViewLayout2
- Teravilja ja piima jätkub, muu toidu osas sõltume impordist:
<https://stat.ee/et/uudised/teravilja-ja-piima-jatkub-muu-toidu-osas-soltume-impordist>
- Kuidas tervislikult toituda (toidupüramiid):
<https://toitumine.ee/kuidas-tervislikult-toituda>
- Maaelukomisjoni istung 16.09.2024, sh lisa 2:
<https://www.riigikogu.ee/tegevus/dokumendiregister/dokument/61c9628a-adac-46b2-9066-915a54e3c74c/>
- Maaelukomisjoni istung 10.06.2024:
<https://www.riigikogu.ee/tegevus/dokumendiregister/dokument/38f27710-c178-4f66-ab2c-75a2dd1d0cd9/>

LOOMUS
LOOMADE NIMEL